

När du blir sjuk i Sverige – ring 1177

Berättelse

Tänk dig att du vaknar och känner dig sjuk. Du har ont i halsen och feber. Vad gör du i Sverige? Du behöver inte gå direkt till sjukhuset. Ofta vänder du dig först till en vårdcentral. Där träffar du en läkare eller en sjuksköterska.

Många känner sig osäkra. Är det här allvarligt? Måste jag söka vård? Då finns det hjälp. Du kan ringa numret 1177. Det är samma nummer i hela Sverige. En sjuksköterska svarar och ger dig råd. Du kan ringa när som helst, även på natten. Du kan också läsa på webben. Adressen är 1177.se.

Men om någon är svårt sjuk och det är livsfara, då ringer du 112. Det är akutnumret. Ring 112 till exempel om någon inte kan andas eller har en stor olycka.

När du besöker vården betalar du en avgift. Den kallas patientavgift. Men du behöver inte vara rädd för stora kostnader. Det finns ett skydd som heter högkostnadsskydd. Det betyder att du bara betalar upp till en viss summa under ett år. Summan är omkring 1 450 kronor, men den kan variera. När du har betalat så mycket får du ett frikort. Med frikort är besöken gratis resten av året.

Sjukvården i Sverige betalas mest med skatt. Därför kostar ett besök inte så mycket för dig. Det är bra att känna till orden 1177, 112 och vårdcentral. Då vet du vart du ska vända dig den dag du blir sjuk.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
vårdcentral	ett ställe där man träffar läkare för vanliga besvär
sjuksköterska	en person som arbetar i vården och hjälper sjuka
råd	tips om vad man bör göra
söka vård	gå till vården för att få hjälp när man är sjuk
livsfara	när någon kan dö om hjälp inte kommer snabbt
akut	något som är allvarligt och måste ske snabbt
avgift	en summa pengar som man betalar för något
patientavgift	det man betalar när man besöker vården
högkostnadsskydd	ett skydd så att vården inte kostar för mycket
frikort	ett kort som gör att besöken blir gratis en tid

Läsförståelsefrågor

1. Vart vänder man sig ofta först när man är sjuk men inte i livsfara?
 1. Direkt till ett stort sjukhus.
 2. Till en vårdcentral i närheten.
 3. Till polisen.
2. Vad händer om du ringer 1177?
 1. En sjuksköterska tar emot samtalet och vägleder dig.
 2. Du får en tid hos en tandläkare.
 3. Du måste betala 1 450 kronor på en gång.
3. När ska man ringa 112 i stället för 1177?
 1. När man vill boka en vanlig tid på dagen.
 2. När någon är mycket allvarligt sjuk och kan dö utan snabb hjälp.
 3. När man vill veta var närmaste vårdcentral ligger.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Man kan ringa 1177 även mitt i natten.
 2. Vården i Sverige betalas mest med skatt.
 3. Ett besök på vårdcentralen är alltid helt gratis.
5. Vad är ett frikort, och vad händer när du har fått ett? Svara med egna ord.
6. Varför kan det vara bra att kunna numret 1177 om man är ny i Sverige?

Facit

1. 1. Till en vårdcentral i närheten.
2. 1. En sjuksköterska tar emot samtalet och vägleder dig.
3. 1. När någon är mycket allvarligt sjuk och kan dö utan snabb hjälp.
4. 1. ja b) ja c) nej (man betalar en patientavgift, men besöken blir gratis först när man har ett frikort)
5. Exempel på svar: Ett frikort är ett kort man får när man har betalat upp till en viss summa under ett år. Sedan är besöken gratis resten av året.
6. Exempel på svar: Då vet man vart man kan ringa för att få råd när man är sjuk, även på natten, och slipper känna sig osäker.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Mycket användbar samhällstext för nyanlända. Konkreta hållpunkter att befästa: 1177, 112 och vårdcentral. Fråga 4c och 6 kräver en enkel slutsats. Tema: hälsa, vård och rättigheter i Sverige. Påminn om att beloppet för högkostnadsskyddet kan ändras och skilja sig mellan regioner – siffran ska ses som ungefärlig.

Diskussionsfrågor

- Vart går man när man blir sjuk där du kommer ifrån? Vem träffar man först?
- Har du ringt 1177 eller varit på en vårdcentral? Hur var det?
- Vad tycker du om att vården betalas med skatt? Vad är bra med det?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta vad du skulle göra om du vaknade med hög feber en morgon i Sverige. Vem skulle du ringa eller besöka?

Källor och faktagranskning

- 1177 – Sveriges samlade tjänst för råd om vård (om 1177, telefon 1177 och webben 1177.se): <https://www.1177.se/om-1177/>
- 1177 – Högkostnadsskydd för öppenvård och frikort: <https://www.1177.se/sa-fungerar-varden/kostnader-och-ersattningar/hogkostnadsskydd-for-oppenvard/>
- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) – Patientavgifter i alla regioner 2026: <https://skr.se/halsaochsjukvard/ekonomiochavgiftersjukvard/patientavgifteriallaregioner.7874.html>
- 1177 – Patientavgifter och hur vården finansieras: <https://www.1177.se/sa-fungerar-varden/kostnader-och-ersattningar/patientavgifter/>

Faktagranskad mot 1177 och SKR i juni 2026. Nyckelfakta: 1177 är regionernas gemensamma tjänst för råd om vård; man når den dygnet runt på telefonnumret 1177 och på webben 1177.se. Vid besvär som inte är akuta vänder man sig ofta först till vårdcentralen; vid livshotande nödläge ringer man 112. Man betalar en patientavgift för besök, men det finns ett högkostnadsskydd: under en tolv månadersperiod betalar man inte mer än ett visst belopp i patientavgifter, och därefter får man ett frikort som gör besöken gratis resten av perioden. VARIERAR/ÄNDRAS: beloppet för högkostnadsskyddet för öppenvård är 1 450 kronor i samtliga regioner under 2026, men beloppet ändras över tid och kan skilja sig mellan regioner – texterna skriver därför "omkring 1 450 kronor" och "kan variera". Barn och unga samt personer som är 85 år eller äldre betalar ingen patientavgift i öppenvården (nämns försiktigt). Sjukvården drivs till stor del av regionerna och finansieras med skatt.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.